

Asia: VN/2646/2024

Lausuntopyyntö Pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

3.1 Kestävä kasvu ja uudistavat investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ohjelmassa olisi välttämätöntä huomioida viisas sopeutuminen ilmastonmuutokseen, sekä alueen maankäytön kokonaisvaltainen suunnittelu. Nämä kulkevat käsi kädessä. Usea pohjoisen elinkeino perustuu maahan, ja moni vaikeissa ilmasto-oloissa käytössä oleva sopeutumiskeino vaatii siirtymistä; joustoa maankäytön suhteen, riittävästi rakentamatonta ja muokkaamatonta maata. Tai maata, joka on aidosti monikäytössä. Luontoperustaiset ratkaisut voivat myös olla edullisia kun halutaan hillitä ilmastonmuutosta.

Edellä sanotusta riippumatta: Kaikkien pohjoisten elinkeinojen on pohdittava, miten muuttuvassa ilmastossa pärjätään, jopa kukoistetaan. Tämä vaatii suunnitelmallista sopeutumista.

Maankäyttömuotojen ja luvitusten väliset ristiriidat ovat todennäköisesti kasvussa, kun kiinnostus pohjoista kohtaan kasvaa, ja muuttuva ilmasto ja elinympäristöt aiheuttavat muutospaineita. On tarve aidosti osallistavalle maankäytön suunnittelulle, jossa eri sektorit ja toimijat kohtaavat tasavertaisina – ja jossa paikallinen ääni kuuluu.

3.2 Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

3.3 Kestävä matkailu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

3.4 Osaaminen ja työvoiman saatavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Investoinnit eivät kotiudu Pohjoiseen Suomeen ja Lappiin, jos osaavaa työvoimaa ja TKI-kumppaneita ei ole tarjolla, ja siksi Pohjoisen ohjelman tulee olla kasvun ja uusien innovaatioiden ohjelma, joka perustuu vahvasti osaamisen ja työelämän (yritykset, julkinen sektori myös) kumppanuuteen ja kansainvälisiin verkostoihin. Ja nimenomaan niin, että alueella tarvitaan pysyvää (ei vain tänne tuotuna) vahvaa ja uudistuvaa korkeakoulutusta ja tutkimusta, joka vetää myös uusia pk-yrityksiä kasvuun ja parantaa työllisyyttä. Matkailu on tästä jo hyvä esimerkki. Uusia kasvualueita syntyy Pohjoiseen myös energian, terveyden ja turvallisuuden ympärille, jotka kiinnostavat myös globaalisti.

3.5 Turvallisuus, huoltovarmuus & omavaraisuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Osiossa käsitellään turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, ja turvallisuutta vahvistavia tekijöitä, hyvin kapeasti. Osiosta puuttuu ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit arjen turvallisuudelle ja koko ympäristöturvallisuus, sekä aito kokonaisturvallisuuden näkemys. On tarve huomioida arjen ja yhteisöjen turvallisuus, joka nousee itse määritellyn hyvän elämän, kestävyiden, vaikutusmahdollisuuksien yms. kautta.

Ehdotetut toimet ovat teknisiä ja - haasteiden mittakaavat huomioiden - pieniä. Osiosta puuttuu tulevaisuustaitojen kehittäminen, toivottujen paikallisten tulevaisuuksien tunnistaminen, paikallisen tiedon tarve ja arvostus välttämättömänä osana turvallisuushaasteisiin vastaamista, ilmastoiresilienssin vahvistaminen, luontoperustaiset ratkaisut ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista ajatellen.

3.6. Saavutettavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

3.7 Pohjoinen yhteistyö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

On erittäin kannatettavaa, että Pohjoista ohjelmaa aletaan toteuttaa yhteistyössä muiden Pohjoismaiden vastaavien ohjelmien kanssa. Tämä mahdollistaa myös resurssien käyttämistä yhdessä ja rahoituksen hakemista EU:sta/NATO:sta.

Pohjoisen yhteistyön osiossa olisi syytä huomioida Saamenmaan olemassaolo, ja saamelaisten elinkeinojen ja elämäntapojen ylläpitäminen ja tarpeet.

Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ohjelmassa viitataan useassa kohtaa yliopistoihin ja korkeakouluihin. Joissakin kohdissa viitataan vain yliopistoihin. Tulisi yhtenäistää ja viitata yliopistoihin sekä ammattikorkeakouluihin.

Herva Lauri
Lapin ammattikorkeakoulu